

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 13844/13

Ayşegül SELEK ve Ahmet SELEK / TÜRKİYE

Başkan

Ledi Bianku,

Yargıçlar

Nebojša Vučinić,

Jon Fridrik Kjølbro

ve İkinci Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Hasan Bakırcı'nın katılımıyla, 29 Mayıs 2018 tarihinde, Komite olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), yukarıda belirtilen 30 Ocak 2013 tarihinde yapılan başvuruyu ve davalı Hükümet tarafından sunulan görüşler ile bunlara cevaben başvuranlar tarafından sunulan görüşleri dikkate alarak, gerçekleştirdiği müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2020. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAY VE OLGULAR

1. Başvuranlar Ayşegül Selek ve Ahmet Selek, Türk vatandaşları olup 1982 ve 1979 doğumludurlar ve Denizli’de ikamet etmektedirler. Başvuranlar Mahkeme önünde Denizli Barosuna kayıtlı Avukat M. Yalçın tarafından temsil edilmişlerdir.

Türk Hükümeti (“Hükümet”), kendi yetkilisi tarafından temsil edilmiştir.

2. Davaya konu olaylar, taraflarca ifade edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir.

3. Başvuranların kızı Reyhan Dilara Selek, 23 Haziran 2010 tarihinde, yedi yaşında olduğu sırada akut viral ensefalit geçirmesi sebebiyle hayatını kaybetmiştir.

4. Başvuranlar, Denizli Devlet Hastanesinde görevli dört doktor hakkında, taksirle adam öldürdükleri ve görevlerinin icrasında ihmalleri bulunduğu gerekçesiyle Denizli Savcılığına suç duyurusunda bulunmuşlardır.

5. Cumhuriyet savcısı, başvuranların kızlarının tıbbi bir ihmal ya da kusura bağlı olarak hayatını kaybedip kaybetmediğinin tespit edilmesi için Adli Tıp Kurumu tarafından inceleme yapılmasına karar vermiştir.

6. Adli Tıp Kurumu, raporunu 9 Mayıs 2012 tarihinde savcılığa sunmuştur. Raporda, Reyhan Dilara Selek’in ölümünün akut viral ensefalit sebebiyle meydana gelen komplikasyonlara bağlı olduğu ve suçlanan doktorların mesleklerinin icrasında herhangi bir kusur ya da ihmallerinin olmadığı, doktorlara isnat edilebilecek herhangi bir sorumluluğun bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

7. Savcılık, 2 Temmuz 2012 tarihinde, yukarıda belirtilen rapora dayanarak kovuşturmayaya yer olmadığına karar vermiştir.

8. Başvuranların bu karara itirazda bulunması üzerine, Nazilli Ağır Ceza Mahkemesi, 29 Ağustos 2012 tarihinde itiraz edilen kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararı onamıştır.

9. Diğer taraftan Denizli Valiliği'nin talebi üzerine, Sağlık Bakanlığı ön idari soruşturma yürütülmesi ve gerektiği takdirde iddia edilen olaylarla ilgili disiplin soruşturması başlatılması için bir müfettiş görevlendirmiştir.

10. Sağlık Bakanlığı müfettişi, raporunda suçlanan doktorların mesleklerinin icrasında herhangi bir ihmal, kusur, ihtiyatsızlık ya da dikkatsizliklerinin bulunmadığı sonucuna varmıştır.

ŞİKÂyetLER

11. Başvuranlar, Sözleşme'nin 2, 6 ve 13. maddelerini ileri sürerek, sağlık personeli tarafından yapılan hataların çocuklarının hayatına mâl olduğunu iddia etmektedirler.

12. Hükümet, başvuranların iddiasına itiraz etmektedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

13. Başvuranlar, davanın koşullarının Sözleşme'nin 2, 6 ve 13. maddelerini ihlal ettiğini ileri sürmektedirler.

14. Hükümet, iç hukuk yollarının tüketilmediğine dair itirazda bulunmakta ve bu bağlamda başvuranları, ulusal mahkemeler önünde tazminat davası açmamış olmakla suçlamaktadır.

15. Mahkeme, başvuruyu, Sözleşme'nin 2. maddesi açısından inceleyecektir.

16. Mahkeme, tıbbi ihmallerin özel bağlamında, Sözleşme'nin 2. maddesinden doğan etkin bir hukuk sistemi oluşturma pozitif yükümlülüğünün, mutlaka her durumda cezai nitelikli bir başvuru yolu gerektirmediğini hatırlatmaktadır. Örneğin, söz konusu hukuk sistemi, ilgililere, suçlanan doktorların sorumluluğunun tespit edilmesi ve gerektiği takdirde uygun her türlü hukuki yaptırımın uygulanması için tek başına veya ceza mahkemeleri önünde bir başvuru yoluyla birlikte, hukuk veya idare mahkemeleri önünde bir başvuru yolu ya da disiplin hukukuna tabi bir başvuru yolu sunuyorsa, bu şekilde de aynı yükümlülük yerine getirilebilir (*Calvelli ve Ciglio/İtalya* [BD], No. 32967/96, § 51, AİHM 2002-I).

17. Somut olayda, başvuranların şikâyetleri bakımından, şikâyet edilen durumun, Reyhan Dilara Selek'in tedavisinden sorumlu olan sağlık personeline isnat edilen kasıtlı bir fiilden veya "tıbbi ihmallerden" kaynaklanıp kaynaklanmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

18. Mahkeme, somut olayda ileri sürülen sorunların, örneğin sağlık personeli tarafından yapılan "karar hataları" veya özel bir hastanın tedavisiyle ilgili olarak aralarında meydana gelen "kötü koordinasyon" bağlamında değerlendirilen ihmaller gibi sunulduğu kanaatindedir (*Powell/Birleşik Krallık* (k.k.), No. 45305/99, AİHM 2000-V, yukarıda anılan *Calvelli ve Ciglio*, § 49 ve *Csiki/Romanya*, No. 11273/05, § 72, 5 Temmuz 2011).

19. İleri sürülen sorunun niteliğine göre bu ayırım, iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralı bakımından dikkate alınmaktadır (*Lopes de Sousa Fernandes/Portekiz* [BD], No. 56080/13, § 137, AİHM 2017). Mevcut davadaki gibi "tıbbi ihmal" iddialarını içeren koşullarda, Mahkeme, Türk hukukunda başvuranlar tarafından izlenecek yolun, ihtilaf konusu hizmetin kamu sektörüne veya özel sektöre dâhil olmasına göre, ilke olarak, hukuki ve/veya idari nitelikli olması gerektiğini daha önce belirtmiştir (*Karakoca/Türkiye* (k.k.), No. 46156/11, 21 Mayıs 2013 ve *Bilsen Tamer ve diğerleri/Türkiye* (k.k.), No. 60108/10, 26 Ağustos 2014).

20. Somut olayda eleştirilen sağlık kuruluşlarının devlet hastaneleri olması ve ilgili doktorların devlet memuru olmaları sebebiyle ve hiç kimsenin, söz konusu tıbbi eylemlerin hukuka aykırı olarak değerlendirilmesi gerektiğini öne sürmemesi sebebiyle, sadece idari yargı yolunun dikkate alınması gerekirdi (yukarıda anılan *Calvelli ve Ciglio*, § 51 ve yukarıda anılan *Karakoca*).

21. Mahkeme, başvuruların sadece tek bir hukuk yolunu izlediğini gözlemlemektedir: başvuranlar kızlarının ölümünden sorumlu olduklarını ileri sürdükleri doktorlar hakkında Denizli Savcılığına suç duyurusunda bulunmuşlardır; ceza soruşturması, Reyhan Dilara Selek'in akut viral ensefalit sebebiyle hayatını kaybettiği, suçlanan doktorların mesleklerinin icrasından herhangi bir kusur veya ihmalde bulunmadığı ve dolayısıyla ilgili doktorlara hiçbir sorumluluğun isnat edilemeyeceği gerekçesiyle, kovuşturmaya yer olmadığı kararıyla sonuçlanmıştır. Hâlbuki başvuranlar, idare mahkemeleri önünde tam yargı davası açmış olsalardı, bu mahkemeler karar verirken ceza hukukuna ilişkin unsurlara değil, tıbbi sorumluluğa ilişkin kamu hukuku ilkelerine dayanacaklardı. Bu iç hukuk yolu, başvuranlara açıktı ve suçlanan doktorların olası sorumluluğunun tespit edilmesine ve gerektiği takdirde tazminat elde edilmesine imkân verebilirdi. Bu bağlamda Mahkeme, dosyada bu türden bir davanın, hiçbir makul başarı perspektifi sunmayacağı veya başarısızlığa mahkûm olduğu sonucuna varılmasını sağlayacak hiçbir unsur tespit etmemektedir. Nitekim, ceza soruşturması ve idari soruşturma, davanın koşullarının aydınlatılmasını sağlamıştır.

22. Başvuranların, uygun bir tazminat yoluna başvurmamaları, yani somut olayda idare mahkemeleri önünde tam yargı davası açmamış olmaları sebebiyle (aynı anlamda bk. *Mehmet Rağıp Ersoy/Türkiye* (k.k.), No. 70479/11, 20 Şubat 2018), başvurunun, iç hukuk yolları tüketilmediği gerekçesiyle, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmesi gerekmektedir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliđiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup 21 Haziran 2018 tarihinde bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Ledi Bianku
Başkan